

> Retouradres Postbus 19530 2500 CM Den Haag

Gemeente Winterswijk
J. Eijpe
Postbus 101
7100 AC WINTERSWIJK

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Postbus 19530
2500 CM Den Haag
mijn.rvo.nl

T 088 042 42 42
ffwet@rvo.nl

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190014956850

Kenmerk
FF/75C/2015/0063.toek.dv

Bijlagen
1

Datum 3 april 2015
Betreft Toekenning ontheffing
Ruimtelijke ingrepen

Geachte heer Eijpe,

Naar aanleiding van uw verzoek van 11 februari 2015 en de aanvullingen hierop van 3 maart 2015, 24 maart 2015 en 30 maart 2015, geregistreerd onder aanvraagnummer 5190014956850, om een ontheffing als bedoeld in artikel 75 van de Flora- en faunawet te krijgen, deel ik u het volgende mee.

Hierbij ontvangt u de ontheffing die u heeft aangevraagd, van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet voor zover dit betreft het verstoren van voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis.

De aanvraag

De aanvraag heeft betrekking op de realisatie van het project "Project IKZIEwinterswijk, locatie Boterstraat", gelegen in de gemeente Winterswijk. Het project betreft het slopen van de bebouwing in het plangebied. De werkzaamheden bestaan uit:

- Het slopen van de huidige bebouwing;
- Het realiseren van nieuwbouw met parkeergelegenheid.

Ontheffing wordt gevraagd van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet voor wat betreft exemplaren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*).

Overwegingen

Wettelijk kader

Beschermde soorten

De gewone dwergvleermuis is een beschermde inheemse diersoort als bedoeld in artikel 4, lid 1, onder a, van de Flora- en faunawet, tevens is de gewone dwergvleermuis opgenomen in bijlage IV van de EU-Habitatrichtlijn, dier- en plantensoorten van communautair belang die strikt moeten worden beschermd.

Verbodsbepalingen

Op grond van artikel 11 van de Flora- en faunawet is het verboden om nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde inheemse diersoorten te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen

Tot voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen als bedoeld in artikel 11 van de Flora- en faunawet worden locaties gerekend waarin zich kraamkolonies, paarverblijven, overwinteringsplaatsen en verblijven van groepen mannetjes bevinden, afhankelijk van de soort. Essentiële migratie- en vliegroutes en foerageergebieden die van belang zijn voor de instandhouding van een voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaats van de soort op populatieniveau, vallen hier ook onder. Daarnaast vallen ook tijdelijke, seizoensgebonden, verblijfplaatsen (bijvoorbeeld holen) of standplaatsen die van belang zijn voor de gunstige staat van instandhouding van een soort op populatieniveau of per exemplaar hieronder.

Ontheffing

Op grond van artikel 75, lid 5, van de Flora- en faunawet worden ontheffingen slechts verleend wanneer er geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort. Op grond van artikel 75, lid 6, aanhef en onder c, wordt voor soorten genoemd op bijlage IV van de Habitatrichtlijn ontheffing slechts verleend wanneer er, naast de voorwaarde dat geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort, geen andere bevredigende oplossing bestaat en met het oog op andere, bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen, belangen. De belangen waarnaar verwezen wordt, zijn genoemd in artikel 2, lid 3 van het Besluit vrijstelling beschermde dieren en plantensoorten.

Instandhouding van de gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is in het plangebied aangetroffen. In de oostelijke gevel van het westelijke gebouw is een kraamverblijfplaats vastgesteld van tenminste acht exemplaren van de gewone dwergvleermuis. Tijdens de najaarsronden zijn er geen invliegende exemplaren van de gewone dwergvleermuis vastgesteld. U sluit daarmee niet uit dat het kraamverblijf van de gewone dwergvleermuis in gebruik is als winterverblijfplaats. Door de werkzaamheden kunnen voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis worden beschadigd, vernield en verstoord.

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de soort tot een minimum te beperken stelt u maatregelen voor zoals beschreven op de pagina's 9 en 10 van het bij de aanvraag gevoegde rapport "Mitigatieplan gewone dwergvleermuis schoolgebouw Boterstraat in Winterswijk" van februari 2015. De door u voorgestelde maatregelen zijn in grote lijnen voldoende. Ter aanscherping zijn in de ontheffing echter aanvullende voorschriften opgenomen.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum
3 april 2015

**Onze referentie
aanvraagnummer**
5190014956850

Vooraf zorgt u voor voldoende alternatief dat in kwantiteit en kwaliteit overeenkomt met de huidige functionaliteit van de voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaats voor de aanwezige populatie van de gewone dwergvleermuis. U realiseert vier tijdelijke kraamkasten voor de gewone dwergvleermuis. Hiervoor zijn een aantal mogelijke locaties; de voormalige school Prinshendrikstraat, het Rode Kruisgebouw, de voormalige telefooncentrale, het gebouw De Post, en de Toren raadhuis. U houdt rekening met de gewenningsperiode van minimaal één kraamseizoen waarin de oude en nieuwe kraamverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis beiden aanwezig zijn, waardoor de gewone dwergvleermuis voldoende tijd heeft om de nieuwe verblijven te verkennen en in gebruik te nemen. De functionaliteit van de voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis blijft daarmee behouden.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum
3 april 2015

Onze referentie
aanvraagnummer
5190014956850

Echter, ondanks deze maatregelen worden door het realiseren van de werkzaamheden voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis verstoord. Immers, de gewone dwergvleermuis wordt gedwongen om de huidige verblijfplaats te verlaten en een alternatief te gaan zoeken. Door de werkzaamheden wordt het in artikel 11 van de Flora- en faunawet neergelegde verbod op het verstoren van de vaste rust- of verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis derhalve overtreden, zodat voor die werkzaamheden een ontheffing is vereist. Daar de gewone dwergvleermuis wel in de omgeving aanwezig blijft, komt de gunstige staat van instandhouding niet in het geding.

Als permanent alternatief realiseert u bij iedere nieuwe woning twee verblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis in de spouwmuur. De gunstige staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis komt niet in gevaar, mits gewerkt wordt conform de door u voorgestelde maatregelen en volgens de overige in de ontheffing opgelegde voorschriften.

De zorgplicht genoemd in artikel 2 van de Flora- en faunawet blijft van toepassing. In de ontheffing zijn dan ook aanvullende voorschriften opgenomen.

Belang van de ingreep

U heeft ontheffing van verbodsbepalingen aangevraagd op grond van het belang: 'de uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling'.

Voor soorten die zijn opgenomen in bijlage IV van de Habitatrichtlijn kan alleen ontheffing verleend worden ten behoeve van belangen genoemd in de Habitatrichtlijn. Het door u aangevraagde belang 'de uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling' is niet genoemd in de Habitatrichtlijn. Het belang genoemd in artikel 2, derde lid, aanhef en onder j, van het Vrijstellingsbesluit kan in dit geval echter wel aan de ontheffingverlening ten grondslag liggen, er is immers geen sprake van verstoring die afbreuk doet aan de gunstige staat van instandhouding.

Het project bestaat uit het slopen van de huidige bebouwing en het realiseren van nieuwbouw. De werkzaamheden die nodig zijn voor de realisatie van het project worden uitgevoerd in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling. Ten behoeve van dit belang kan ontheffing worden verleend, mits geen benutting of economisch gewin plaatsvindt en zorgvuldig wordt gehandeld. Van benutting of economisch gewin van de gewone dwergvleermuis is geen sprake. Ik verwacht dat er door het realiseren van het project geen permanent negatieve effecten optreden ten aanzien van de aanwezige populatie van de gewone dwergvleermuis.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum
3 april 2015

**Onze referentie
aanvraagnummer**
5190014956850

Andere bevredigende oplossing

Het project is locatiespecifiek. De gebouwen in het plangebied verkeren in een matige tot slechte onderhoudstoestand. Het gebruik van de gebouwen als schoolgebouw is in juni 2014 beëindigd en er is geen belangstelling voor hergebruik. Indien er geen nieuwe gebruiker komt zullen de gebouwen verder achteruit en zal hierdoor tevens de aanwezige verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis verloren gaan. Door de gekozen inrichting, werkwijze en de planning (buiten de kwetsbare periode) wordt schade aan de gewone dwergvleermuis zoveel mogelijk voorkomen. Hiermee is het voldoende aangetoond dat geen andere bevredigende oplossing voorhanden is.

Zorgplicht

Voor de soort waarvoor ik u ontheffing verleen, bent u gehouden aan de in de ontheffing opgenomen voorschriften. Voor alle soorten echter, geldt de zorgplicht ex artikel 2 van de Flora- en faunawet, die van toepassing is op zowel beschermde als onbeschermde dier- en plantensoorten, ongeacht vrijstelling of ontheffing. Op grond hiervan dient u zoveel als redelijkerwijs mogelijk is schade aan deze soorten te voorkomen.

Vogels

U dient gedurende de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor de in het plangebied te verwachten vogelsoorten kan dit plaatsvinden door werkzaamheden buiten de broedperiode van aanwezige soorten uit te voeren. Tevens kunnen voorbereidende maatregelen worden getroffen om te voorkomen dat vogels tot broeden kunnen komen binnen het plangebied. Ik wijs u erop dat voor het broedseizoen geen standaardperiode wordt gehanteerd in het kader van de Flora- en faunawet. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voorts wijs ik u erop dat verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het hele jaar gebruiken jaarrond zijn beschermd. Voor het verwijderen van dergelijke verblijfplaatsen is te allen tijde een ontheffing vereist.

Conclusie

Gelet op het voorgaande verleen ik u ontheffing ex artikel 75 van de Flora- en faunawet. Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden.

De ontheffing en de voorschriften treft u hierbij aan.

Bezwaar

Als u het niet eens bent met deze beslissing, kunt u binnen zes weken na verzending van deze brief digitaal of schriftelijk een bezwaarschrift indienen. De datum bovenaan deze brief is de verzenddatum.

Een digitaal bezwaarschrift kunt u indienen via mijn.rvo.nl/bezwaar. Als u schriftelijk bezwaar wilt maken, stuurt u het ondertekende bezwaarschrift naar de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, afdeling Juridische Zaken, postbus 40219, 8004 DE Zwolle.

Vermeld in uw bezwaarschrift in ieder geval onze referentie, het briefkenmerk en de datum van de beslissing waartegen u bezwaar maakt. U vindt onze referentie en het briefkenmerk in de rechter kantlijn van deze brief.

Meer informatie

Heeft u nog vragen, kijk dan op onze website mijn.rvo.nl. Of bel ons: 088 042 42 42 (lokaal tarief).

Met vriendelijke groet,

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
namens deze:

Marco Klaassen

De teammanager Vergunningen Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Datum
3 april 2015

Onze referentie
aanvraagnummer
5190014956850

ONTHEFFING

Naar aanleiding van het verzoek van heer J. Eijpe op 11 februari 2015, namens de Gemeente Winterswijk en de aanvullingen hierop van 3 maart 2015, 24 maart 2015 en 30 maart 2015

gelet op artikel 75, lid 3, van de Flora- en faunawet

Verleent de Staatssecretaris¹ van Economische Zaken hierbij aan:

Naam: Gemeente Winterswijk (hierna: ontheffinghouder)
Adres: Stationstraat 25
Postcode en woonplaats: 7101 GH WINTERSWIJK

Ontheffing **5190014956850** voor het tijdvak van: 3 april 2015 tot en met 1 februari 2020

Van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet voor zover dit betreft het verstoren van voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*).

Het gebied waarvoor de ontheffing geldt, betreft het plangebied voor de realisatie van het project "Project IKZIEwinterswijk, locatie Boterstraat", gelegen aan de Boterstraat in Winterswijk, één en ander zoals is weergegeven in figuur 1 van het bij de aanvraag gevoegde rapport "Mitigatieplan gewone dwergvleermuis schoolgebouw Boterstraat in Winterswijk" van februari 2015.

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

1. De ontheffing wordt slechts voor de hierboven genoemde soort en beschreven verboden handelingen verleend.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
3. De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met Rijksdienst voor Ondernemend Nederland indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift 1 noodzakelijk zijn.
4. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
5. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing en de bijbehorende brief op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.

¹ Krachtens de wettekst is de Minister bevoegd tot het afgeven van een ontheffing ex artikel 75 van de Flora- en faunawet. Op basis van de portefeuillevverdeling tussen de Minister van EZ en de Staatssecretaris van EZ is deze bevoegdheid belegd bij de Staatssecretaris.

6. De ontheffinghouder dient, zodra de datum waarop de werkzaamheden zullen aanvangen bekend is, het bijgevoegde meldingsformulier volledig in te vullen en naar Rijksdienst voor Ondernemend Nederland te zenden.

Specifieke voorschriften

7. U dient bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met de kwetsbare kraamperiode van de gewone dwergvleermuis. Deze loopt globaal van half mei tot half juli. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kan deze periode langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een deskundige² op het gebied van de gewone dwergvleermuis.
8. U dient per aan te tasten verblijfplaats minimaal vier tijdelijke alternatieve kraamverblijfkasten op te hangen binnen het kerngebied van de groep en zo mogelijk binnen 100 tot 200 meter van de oorspronkelijke verblijfplaats, buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden. Kraamverblijfkasten dienen bij voorkeur geplaatst te worden binnen het zwermgebied van de oorspronkelijke verblijfplaats en worden afgestemd op de nabije vliegroute.
9. U dient de tijdelijke kraamverblijfkasten jaarlijks te onderhouden.
10. U dient in de verkoopovereenkomsten van de verschillende bouwkavels op te nemen dat in de spouw van de nieuwe bebouwing twee permanente verblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis dienen te worden gerealiseerd. Deze verblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis dienen te voldoen aan de volgende kenmerken:
- Invliegopeningen dienen gecreëerd te worden door open stootvoegen van minimaal 1,5 tot 2 centimeter breed.
 - Er dient een vrije ruimte tussen isolatiemateriaal (inclusief platen) en de buitenmuur te zijn van minimaal 1,5 tot 2 centimeter.
 - De gewone dwergvleermuis dient zowel aan de zijde van de binnenmuur, als aan de zijde van de buitenmuur te kunnen zitten.
 - Isolatieplaten in de spouw dienen te worden opgeruwd of er dient stevig kunststof gaas met een maaswijdte van 3 tot 10 millimeter aan de platen bevestigd te worden.
 - Indien glaswol (en dergelijke) als isolatie wordt gebruikt, dient u dunne ruwe platen tegen het isolatiemateriaal aan te brengen, bijvoorbeeld houtwolcement.
 - De verblijfplaatsen dienen minimaal 50 bij 80 centimeter groot te zijn en bij voorkeur op de hoek van het gebouw gepositioneerd te worden, waarbij de gewone dwergvleermuis zich binnendoor naar de andere kant dient te kunnen verplaatsen.
 - De locatie van de verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis dient verschillende microklimaten aan te bieden en gelijk of beter van kwaliteit te zijn dan de huidige verblijfplaatsen, voor wat betreft de hoogte (minimaal 3 meter), aanvliegroute, vrije vlieg ruimte, licht en verstoringvrij en buiten bereik van predatoren.

² Het Ministerie van Economische Zaken verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Flora- en faunawet, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied)-en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.

11. U dient een gewenningsperiode in acht te nemen van minimaal één volledig kraamseizoen van de gewone dwergvleermuis waarin de oude en de nieuwe kraamverblijfplaatsen beiden aanwezig zijn. Deze gewenningsperiode dient u tevens in acht te nemen voordat de tijdelijke alternatieven worden verwijderd, waarbij minimaal vier van de permanente verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis gerealiseerd dienen te zijn.

Zorgplicht

Ik wijs u er op dat u op grond van artikel 2 van de Flora- en faunawet de volgende maatregelen in acht dient te nemen:

12. Voorafgaand aan de sloopwerkzaamheden dient het gebouw ongeschikt gemaakt te worden als verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis. Dit dient minimaal vijf dagen van te voren bij avondtemperaturen van meer dan 10°Celsius te gebeuren. U dient het microklimaat te verstoren door het creëren van tocht en licht. Dit dient in nauwe samenwerking met een vleermuisdeskundige te gebeuren.
13. U dient pas tot algehele sloop over te gaan wanneer de vleermuisdeskundige heeft vastgesteld dat er geen exemplaren van de gewone dwergvleermuis meer in het gebouw aanwezig zijn.
14. Indien tijdens de sloop toch een exemplaar van de gewone dwergvleermuis wordt aangetroffen, dienen de werkzaamheden direct te worden stilgelegd en dient een deskundige op het gebied van de gewone dwergvleermuis te worden ingeschakeld, deze dient aanvullende maatregelen te treffen.

Overige voorschriften

15. De werkzaamheden en bovengenoemde voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de gewone dwergvleermuis.
16. U dient een ecologisch werkprotocol op te stellen met daarin bovengenoemde voorschriften. Alle betrokken partijen, met name ook de uitvoerenden op de bouw- of projectlocatie, dienen van het werkprotocol op de hoogte gesteld te worden.
17. Deze ontheffing kan worden ingetrokken, indien blijkt dat de ontheffinghouder zich niet houdt aan de voorschriften.
18. Indien blijkt dat de in de ontheffing gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de ontheffing betrekking heeft uit te voeren, dient u, zeker vier maanden voor het verstrijken van deze termijn een nieuwe aanvraag indienen. Dit voorkomt onnodige vertraging van het project.
19. Aanspreekpunt in het kader van deze ontheffing en de daaruit voortvloeiende voorschriften is Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, Postbus 40225, 8004 DE Zwolle.

Den Haag, 3 april 2015

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
namens deze

Marco Klaassen

De teammanager vergunningen Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

5190014956850

Meldingsformulier start werkzaamheden

Ontheffing Flora- en faunawet, artikel 75, lid 5 en lid 6, onderdeel c

Gegevens

Aanvraagnummer FF/75C/2015/0063
Project Project IKZIEwinterswijk, locatie Boterstraat
Ontheffingsperiode 3 april 2015 tot en met 1 februari 2020
Naam Gemeente Winterswijk
Adres heer J. Eijpe
Stationsstraat 25
Woonplaats Winterswijk

Gegevens werkzaamheden

Contactpersoon uitvoering werkzaamheden

Telefoonnummer (vast)

Telefoonnummer (mobiel)

Locatie(s) werkzaamheden

.....

.....

Datum start werkzaamheden

Overzicht planning werkzaamheden

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Dit formulier dient zodra de aanvang van de werkzaamheden bekend is te worden ingediend bij Rijksdienst voor Ondernemend Nederland!

Retouradres

Rijksdienst voor Ondernemend
Nederland
Postbus 19530
2500 CM Den Haag
Fax: 070-3786139
Email : ffwet@rvo.nl